

SODBA SODIŠ?A (tretji senat)

z dne 18. aprila 2013(*)

„Vra?ilo dajatev, ki jih je država ?lanica pobrala v nasprotju s pravom Unije – Nacionalna ureditev, ki omejuje obresti, ki jih mora pla?ati ta država za vrnjeno dajatev – Obresti, obra?unane od naslednjega dne po vložitvi zahtevka za vra?ilo dajatve – Neskladnost s pravom Unije – Na?elo u?inkovitosti“

V zadevi C-565/11,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odlo?be na podlagi ?lena 267 PDEU, ki ga je vložilo Tribunalul Sibiu (Romunija) z odlo?bo z dne 14. julija 2011, ki je prispela na Sodiš?e 10. novembra 2011, v postopku

Mariana Irimie

proti

Administra?ia Finan?elor Publice Sibiu,

Administra?ia Fondului pentru Mediu,

SODIŠ?E (tretji senat),

v sestavi M. Ileši? (poro?evalec), predsednik senata, E. Jaraši?nas, A. Ó Caoimh, sodnika, C. Toader, sodnica, in C. G. Fernlund, sodnik,

generalni pravobranilec: M. Wathelet,

sodni tajnik: M. Aleksejev, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 17. oktobra 2012,

ob upoštevanju stališ?, ki so jih predložili:

- za M. Irimie D. Târ?ia, odvetnik,
- za romunsko vlado R. H. Radu, R. M. Giurescu in A. Voicu, agenti,
- za špansko vlado A. Rubio González, agent,
- za portugalsko vlado L. Inez Fernandes, agent,
- za Evropsko komisijo J.-P. Keppenne, L. Bouyon in C. Barslev, agenti,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 13. decembra 2012

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago prava Unije v povezavi z nacionalno ureditvijo, na podlagi katere so pripadajoče obresti ob vračilu dajatve, ki je bila pobrana v nasprotju s pravom Unije, omejene na obresti, ki zaženejo teži naslednji dan od vložitve zahteve za vračilo te dajatve.

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med M. Irimie, romunsko državljanke, na eni strani ter Administrația Finanțelor Publice Sibiu (uprava za javne finance v Sibiu) in Administrația Fondului pentru Mediu (uprava okoljskega sklada) na drugi glede plačila obresti ob vračilu dajatve, ki je bila pobrana v nasprotju s pravom Unije.

Romunsko pravo

Izredna uredba vlade št. 50/2008

3 V času dejanskega stanja iz postopka v glavni stvari je bila v romunskem pravnem redu okoljska dajatev za onesnaževanje za motorna vozila urejena z izredno uredbo vlade št. 50/2008 z dne 21. aprila 2008 o uvedbi okoljske dajatve za onesnaževanje za motorna vozila (Ordonanță de Urgență a Guvernului nr. 50/2008 pentru instituirea taxei pe poluare pentru autovehicule, *Monitorul Oficial al României*, del I, št. 327 z dne 25. aprila 2008, v nadaljevanju: OUG št. 50/2008).

Uredba vlade št. 92/2003

4 Davčni postopek je določen z uredbo vlade št. 92 z dne 24. decembra 2003 o zakoniku o davčnem postopku (Ordonanța Guvernului nr. 92 privind Codul de procedură fiscală, *Monitorul Oficial al României*, del I, št. 941 z dne 29. decembra 2003), kakor je bila pozneje spremenjena (v nadaljevanju: OG št. 92/2003).

5 Člen 70 OG št. 92/2003, naslovljen „Rok za obravnavo ugovorov davčnih zavezancev“, določa:

„(1) O zahtevkih, ki jih vložijo davkoplačevalci na podlagi tega zakonika, odločijo davčni organi v roku 45 dni od prejema zahtevka.

(2) Če so za odločitev o zahtevku potrebne dodatne informacije, se ta rok podaljša za obdobje med datumom zahteve po informacijah in datumom prejema zahtevanih informacij.“

6 Člen 124 OG št. 92/2003, naslovljen „Obrestna mera za zneske, ki jih je treba vrniti ali povrniti iz državnega proračuna“, v odstavku 1 določa:

„Glede zneskov, ki jih je treba vrniti ali povrniti iz državnega proračuna, imajo davkoplačevalci pravico do zamudnih obresti od naslednjega dne po izteku roka iz [...] člena 70 [...] do dneva, ko terjatev ugasne na enega od načinov, predpisanih z zakonom. Obresti se izplačajo na zahtevo davkoplačevalcev.“

Zakon o upravnem sporu št. 554/2004

7 Upravni spor v romunskem pravu ureja zakon št. 554 z dne 2. decembra 2004 o upravnem sporu (Legea contenciosului administrativ nr. 554, *Monitorul Oficial al României*, del I, št. 1154 z dne 7. decembra 2004), kakor je bil spremenjen (v nadaljevanju: zakon št. 554/2004).

8 Člen 1 zakona št. 554/2004, naslovljen „Razlogi za vložitev tožbe“, v odstavku 1 določa:

„Kdor meni, da je javni organ z upravnim aktom ali s tem, da v zakonsko določenem roku ni obravnaval njegove zahteve, kršil njegovo pravico ali pravno utemeljen interes, lahko pri sodišču, pristojnem za upravne spore, vloži tožbo za odpravo akta, priznanje pravice, na katero se sklicuje, ali pravno utemeljenega interesa ter povrnitev nastale škode. [...]“

9 člen 8 zakona št. 554/2004, naslovljen „Predmet tožbe“, v odstavku 1 določa:

„Komur je z enostranskim upravnim aktom kršena z zakonom priznana pravica ali pravno utemeljen interes, kdor ni zadovoljen z odgovorom na pritožbo, ki jo je vložil pri upravnem organu, ki je izdal akt, in kdor odgovora ni prejel v roku [...], lahko pri sodišču, pristojnem za upravne spore, vloži tožbo za delno ali popolno odpravo akta, povračilo povzročene škode in povračilo nepremoženjske škode, če je nastala. Pri sodišču, pristojnem za upravne spore, lahko tožbo vloži tudi vsakdo, ki meni, da je bila njegova z zakonom priznana pravica kršena, ker je bila njegova zahteva obravnavana prepozno ali je bila obravnava njegove zahteve neupravičeno zavrnjena [...]“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

10 M. Irimie je leta 2007 kupila osebno vozilo, registrirano v Nemčiji. Da bi ga registrirala v Romuniji, je v skladu z odločbo Administrația Finanțelor Publice Sibiu z dne 4. julija 2008 plačala okoljsko dajatev za onesnaževanje, ki jo določa OUG št. 50/2008, in sicer v višini 6707 RON.

11 M. Irimie je 31. avgusta 2009 pri Tribunalul Sibiu (okrožno sodišče v Sibiuu) sprožila postopek s predlogom, naj se Administrația Finanțelor Publice Sibiu in Administrația Fondului pentru Mediu naloži povračilo zneska, ki ga je plačala iz naslova dajatve za onesnaževanje, in plačilo obresti za ta znesek od dneva njegovega plačila.

12 Predložitveno sodišče ugotavlja, da tisti del spora, ki se nanaša na zahtevek za vračilo zneska, plačanega iz naslova dajatve za onesnaževanje, ob upoštevanju sodbe Sodišča z dne 7. aprila 2011 v zadevi Tatu (C-402/09, ZOdl., str. I-2711) in poznejše sodne prakse, ki jo potrjuje, ne predstavlja večjih težav.

13 Nasprotno pa glede zahtevka za plačilo obresti za znesek dajatve za onesnaževanje, obravnavanih od dneva, ko je bila ta dajatev plačana, predložitveno sodišče poudarja, da temu ne more ugoditi zaradi določb člena 70 v povezavi s členom 124 OG št. 92/2003. Kot je v odgovor na zahtevo Sodišča za pojasnilo navedlo predložitveno sodišče, iz ustaljene in nedvoumne nacionalne sodne prakse namreč izhaja, da se na podlagi teh členov obresti za zneske, ki jih je treba vrniti iz državnega proračuna, obračunajo le od dneva, ki sledi vložitvi zahtevka za vračilo.

14 Vendar predložitveno sodišče dvomi o skladnosti takega pravila s pravom Unije, zlasti z načeli enakovrednosti, učinkovitosti in sorazmernosti, in z lastninsko pravico iz člena 17 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah v povezavi s členom 6 PEU.

15 V teh okoliščinah je Tribunalul Sibiu prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je mogoče šteti, da na?ela u?inkovitosti, enakovrednosti in sorazmernosti pravnih sredstev zaradi kršitve prava [Unije], storjene proti posameznikom z uporabo zakonodaje, ki ni v skladu s pravom [Unije], ki izvirajo iz sodne prakse Sodiš?a [...] v povezavi z lastninsko pravico, zagotovljeno v ?lenu 6 [PEU] ter v ?lenu 17 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, nasprotujejo dolo?bam nacionalnega prava, ki omejujejo višino škode, ki se lahko povrne posamezniku, ?igar pravica je bila kršena?“

Vprašanje za predhodno odlo?anje

16 Iz predložitvene odlo?be je razvidno, da se postavljeno vprašanje v bistvu nanaša na vprašanje, ali je treba pravo Unije razlagati tako, da nasprotuje nacionalni ureditvi, kot je ta iz postopka v glavni stvari, na podlagi katere so pripadajo?e obresti ob vra?ilu dajatve, ki je bila pobrana v nasprotju s pravom Unije, omejene na obresti, ki za?nejo te?i naslednji dan od vložitve zahteve za vra?ilo te dajatve.

17 M. Irimie in Evropska komisija menita, da je treba na to vprašanje odgovoriti pritrdilno, romunska, španska in portugalska vlada pa, da pravo Unije ne nasprotuje ureditvi, kot je ta iz postopka v glavni stvari.

18 Najprej je treba spomniti, da je Sodiš?e že ugotovilo, da pravo Unije nasprotuje dajatvi, kakršno dolo?a OUG št. 50/2008 v razli?ici, ki se uporablja za dejansko stanje iz postopka v glavni stvari, in ki u?inkuje tako, da odvr?a od uvoza in uporabe, v Romuniji, rabljenih vozil, ki so bila kupljena v drugih državah ?lanicah (zgoraj navedena sodba Tatu, to?ki 58 in 61).

19 Opozoriti je treba, kot je navedel generalni pravobranilec v to?ki 19 sklepnih predlogov, da Sodiš?e ni pristojno za pravno opredelitev tožbe, ki jo je vložila tože?a stranka v postopku v glavni stvari. V obravnavanem primeru mora ta tože?a stranka sama opredeliti naravo in temelj tožbe, kar preveri predložitveno sodiš?e (glej po analogiji sodbo z dne 13. marca 2007 v zadevi *Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation*, C-524/04, ZOdl., str. I-2107, to?ka 109 in navedena sodna praksa).

20 Iz ustaljene sodne prakse je razvidno, da je pravica do povra?ila dajatev, ki jih je država ?lanica pobrala v nasprotju s pravom Unije, posledica in dopolnilo pravic, ki jih zadevnim subjektom zagotavljajo predpisi prava Unije, s katerimi so take dajatve prepovedane. Država ?lanica je torej na?eloma dolžna vrniti dajatve, ki jih je pobrala v nasprotju s pravom Unije (sodbi z dne 6. septembra 2011 v zadevi *Lady & Kid* in drugi, C-398/09, ZOdl., str. I-7375, to?ka 17, in z dne 19. julija 2012 v zadevi *Littlewoods Retail* in drugi, C-591/10, to?ka 24).

21 Poleg tega je treba opozoriti, da imajo zadevni subjekti, ?e je država ?lanica pobrala dajatve s kršitvijo pravil prava Unije, pravico do vra?ila ne le neupravi?eno pobrane dajatve, ampak tudi zneskov, ki so bili tej državi pla?ani ali jih je zadržala in so neposredno povezani s to dajatvijo. To zajema tudi izgube, ki so posledica nedostopnosti denarnih sredstev zaradi pred?asne zapadlosti dajatve (glej sodbi z dne 8. marca 2001 v združenih zadevah *Metallgesellschaft* in drugi, C-397/98 in C-410/98, Recueil, str. I-1727, to?ke od 87 do 89, in z dne 12. decembra 2006 v zadevi *Test Claimants in the FII Group Litigation*, C-446/04, ZOdl., str. I-11753, to?ka 205; zgoraj navedeno sodbo *Littlewoods Retail* in drugi, to?ka 25, ter sodbo z dne 27. septembra 2012 v združenih zadevah *Zuckerfabrik Jülich* in drugi, C-113/10, C-147/10 in C-234/10, to?ka 65).

22 Torej na?elo obveznosti držav ?lanic, da vrnejo zneske dajatve, pobrane v nasprotju s pravom Unije, skupaj z obrestmi, izhaja iz tega prava (zgoraj navedeni sodbi *Littlewoods Retail* in drugi, to?ka 26, ter *Zuckerfabrik Jülich* in drugi, to?ka 66).

23 V zvezi s tem je Sodišče že presodilo, da je treba ob neobstoju zakonodaje Unije v notranjem pravnem redu vsake države članice določiti pogoje za plačilo teh obresti, zlasti obrestno mero in način izračuna teh obresti. Ti pogoji morajo spoštovati načeli enakovrednosti in učinkovitosti, kar pomeni, da ne smejo biti manj ugodni od tistih, ki urejajo podobne zahteve na podlagi določen notranjega prava, niti ne smejo biti določeni tako, da v praksi onemogočajo ali pretirano otežijo uresničevanje pravic, ki jih podeljuje pravni red Unije (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo *Littlewoods Retail* in drugi, točki 27 in 28 ter navedena sodna praksa).

24 Glede načela enakovrednosti je treba navesti, da Sodišče ne razpolaga z nobenim dokazom, na podlagi katerega bi lahko dvomilo, da je ureditev, kakršna je ta iz postopka v glavni stvari, skladna s tem načelom.

25 Zdi se namreč, da iz spisa, ki je bil predložen Sodišču, izhaja, da se zadevna ureditev iz postopka v glavni stvari, ki določa, da se obresti obračunajo le za obdobje, ki začne teči naslednji dan od vložitve zahtevka za vračilo neupravičeno pobrane dajatve, uporablja za vse zneske, ki jih je treba vrniti iz državnega proračuna, in sicer tako za dajatve, ki so bile pobrane v nasprotju s pravom Unije, kot za tiste, ki so bile pobrane v nasprotju z nacionalnim pravom, kar pa mora preveriti predložitveno sodišče.

26 Načelo učinkovitosti pa v primeru vračila dajatve, ki jo je država članica pobrala v nasprotju s pravom Unije, zahteva, da nacionalni predpisi, ki se nanašajo zlasti na izračun morebitnih dolgovanih obresti, davčnemu zavezancu ne onemogočijo, da bi prejel primerno odškodnino za izgubo, ki mu je nastala zaradi plačila dajatve, ki je ni dolgoval (glej zgoraj navedeno sodbo *Littlewoods Retail* in drugi, točka 29).

27 V obravnavanem primeru je treba ugotoviti, da ureditev, kot je ta iz postopka v glavni stvari, na podlagi katere so obresti omejene na obresti, ki začnejo teči naslednji dan od vložitve zahteve za vračilo neupravičeno pobrane dajatve, ne izpolnjuje te zahteve.

28 Ta izguba je namreč odvisna zlasti od trajanja nemožnosti razpolaganja z zneskom, ki je bil pobran neupravičeno in v nasprotju s pravom Unije, in načeloma nastane v obdobju med plačilom zadevne dajatve, ki ni bila dolgovana, in vračilom te dajatve.

29 Glede na zgoraj navedeno je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba pravo Unije razlagati tako, da nasprotuje nacionalni ureditvi, kot je ta iz postopka v glavni stvari, na podlagi katere so pripadajoče obresti ob vračilu dajatve, ki je bila pobrana v nasprotju s pravom Unije, omejene na obresti, ki začnejo teči naslednji dan od vložitve zahteve za vračilo te dajatve.

Stroški

30 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloži o stroških. Stroški za predložitev stališev Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

Pravo Unije je treba razlagati tako, da nasprotuje nacionalni ureditvi, kot je ta iz postopka v glavni stvari, na podlagi katere so pripadajoče obresti ob vračilu dajatve, ki je bila pobrana v nasprotju s pravom Unije, omejene na obresti, ki začnejo teči naslednji dan od vložitve zahteve za vračilo te dajatve.

Podpisi

* Jezik postopka: romunščina.